

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΡΩΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ
1935

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ» — ΣΤΑΔΙΟΥ 46^Α
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.Ε.Τ.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

στιανικῆς διαθέσεως ἀλλὰ καὶ συνάμα τῆς ἀπλῆς χριστιανικῆς «φιλανθρωπίας». Δὲν θὰ ἤθελα ὅμως νὰ τελειώσω τὸ σημείωμά μου χωρὶς ν' ἀναφέρω καὶ τοῦτο: ὁ κ. Παπαντωνίου εἶχε τὴν πολὺ καλὴν ἰδέαν νὰ παραθέσει στὸ τέλος τοῦ βιβλίου του διάφορα κείμενα παλαιὰ καὶ νεώτερα σχετικὰ μὲ τὸ «Ἅγιον Ὄρος» ἕνα ἀπὸ αὐτὰ μού ἔκανε ἐντύπωση ἐξαιρετική. Εἶναι ἕνα κομμάτι ἀπὸ ὄρφνο τοῦ Χαριλάου Παπαντωνίου, ἕνα λυρικό μαζὶ καὶ περιγραφικὸ κομμάτι σπανίως δυνάμεως καὶ ἐμορφιάς. Δὲν γνωρίζω τὸ ἔργο τοῦ Χ. Παπαντωνίου· ἂν ὅμως μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεχωρίσει ἀπ' αὐτὸ μερικὲς παρόμοιες σελίδες, χρέος καὶ πρὸς ἐκείνον καὶ πρὸς ἡμᾶς θὰ εἶταν ἡ περισυλλογὴ τους καὶ ἡ ἐκδόσή τους σὲ τεύχος ἰδιαίτερο.

Τὸ «Ἅγιον Ὄρος» τοῦ κ. Παπαντωνίου βεβαίως δὲν κλείνει τὴν σχετικὴ φιλολογία. Σὲ ἐποχὴ ὅμως ποὺ ὁ νοῦς τῶν ἀνθρώπων στρέφεται κατὰ τὴν μεγίστην τὴν πλειονότητα σὲ ἀξίες ἀμφίβολες, εἶναι εὐτύχημα ποὺ παρουσιάζεται τὸ βιβλίον αὐτὸ νὰ μᾶς θυμίσει πὺς κάπου, καὶ τόσο κοντὰ μᾶς, ὑπάρχει μιὰ μικρὴ γωνιά τῆς γῆς ὅπου ἡ κλίμαξ τῶν ἀξιῶν δὲν ἔχει ἀντιστροφή, καὶ ὅπου τὸ σχετικὸ μὲ ὅλες του τὶς ἀρετὲς ὑποχωρεῖ μπροστὰ σὲς μεγαλοπρεπεῖς ὀξυιώσεις τοῦ Ἀπολύτου.

Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑΣ

*Αἴγις Θέρος: «Τὰ Λυρικά τοῦ Σικελιανοῦ».

Σ' ἕνα κομψότατο τόμο ὁ κ. Ἀἴγις Θέρος ἐξέδωκε μιὰ διάλεξη ποὺ εἶχε κάνει πέρυσι στὸ Ἑλληνικὸ Ὁδεῖο γιὰ τὸν Σικελιανό, μαζὶ μὲ μερικὰ ποιήματα τοῦ ποιητοῦ τοῦ «Λεφικκοῦ ὕμνου», διαλεγμένα ἀπὸ ὅλο τοῦτο ἔργο καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα κάνει λίγο ἢ πολὺ λόγο στὴ διάλεξή του ὁ κ. Θέρος.

Μὲ ἕνα ὕφος ἀληθινὰ προσωπικόν, λιτό, ζωντανόν, θερμό, καὶ ὅπου φαίνεται ὅλη ἡ ἀγάπη τοῦ ὁμιλητῆ γιὰ τὸν ποιητὴ, ὁ κ. Θέρος, ἀφοῦ δώσει ἕνα δικό του γενικό, νὰ ποῦμε, ὄρισμό τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ποιητοῦ, ξεχωρίζει ἕνα-ἕνα τὰ κυριώτερα γνωρίσματα τοῦ Σικελιανοῦ, τὴν ψυχικὴ καὶ σωματικὴ του ὑγεία ποὺ ἀντιφεγγίζεται ὁλόκληρη στὸ ἔργο του καὶ τὸ ἐξηγεῖ, τὴ ζωὴ τοῦ ποιητοῦ μέσα στὴ φύση, καὶ ἰδιαίτερος τὴν ἑλληνικὴν, τὸ ἀδιύκωτο μέστωμα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός του μὲ τὴ μελέτη. Μιλεῖ ἀκόμη ὁ κ. Θέρος γιὰ τὴ διπλὴ — διπλὴ στὸ φαινόμενο, ἐνιαία στὸ βάθος — ὑπόστασι τοῦ Σικελιανοῦ: τὴν «ἀποστολικὴν — ἀνασυνθετικὴν» καὶ τὴν «δημιουργικὴν — ποιητικὴν». Τέλος, μπαίνοντας στὰ καθέκαστα τοῦ ἔργου, κάνει λόγο καὶ γιὰ ἐκεῖνα, μὲ γνώση καὶ μὲ ἀκρίβεια, ἀναφερόμενος κάθε τόσο καὶ σὲ σχετικὰ ποιήματα.

Εἶναι κρίμα ὅτι ἐργασίες σὰν τοῦ κ. Θέρου δὲν γίνονται συχνότερα. Γιατὶ βοηθοῦν ἀληθινὰ τὸ μεγάλο κοινὸ νὰ πλησιάσει ἕναν ποιητὴ ποὺ ἔχει πίσω του ἤδη ἕνα ἔργο τόσο σημαντικόν καὶ ποὺ βρίσκεται ἀκόμα στὴν ἀκμὴ τῆς δημιουργι-

κότητός του, τὸ βοηθοῦν μὲ κάποια προετοιμασία, ἀπαραίτητη ὅταν πρόκειται γιὰ ἔργο σὰν τοῦ Σικελιανοῦ.

Κ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Θ. Σταύρου: «Ἡ «Ἑλένη» τοῦ Γκαίτε».

Λίγο ἀργά ἴσως—εἶναι μῆνες τώρα ποὺ ἐμφανίστηκε— μιῶν γιὰ μιὰ ἐργασία ἀπὸ κάθε ἀποψη ἀξιόλογη. Πρόκειται γιὰ τὴν «Ἑλένη» τοῦ «Δεύτερου Φάουστ», τὴν μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Θεοσύβουλο Σταύρου. Ὡς μόνη δικαιολογία γιὰ τὸ ἀργοπώρημα θὰ μπορούσα νὰ ἐπικαλεσθῶ ὅτι ἡ μετάφραση αὐτὴ δὲν πρωτοεκδίδεται τώρα, ὅπως, ἄλλωστε, ἂν δὲ γελιέμαι, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ποὺ τὴ συνοδεύει, ποὺ γράφηκε ὑπὸ τύπον ὀμιλίας καὶ ἐδιαβάστηκε τὸ 1921 στὴ Σμύρνη.

Ὁ κ. Σταύρου ἀναλύει ἐξαιρετικὰ τὴν «κλασικο-ρωμαντικὴν φαντασμαγορίαν» αὐτὴν ποὺ τὴν πρωτοτύπωσε σὰν ἔργο ξεχωριστό ὁ Goethe τὸ 1827 καὶ ποὺ τὴν ἔβαλε κατόπιν ὡς τρίτη πράξη στὸν «Δεύτερο Φάουστ». Μόνον μού φαίνεται ὅτι θὰ μπορούσε νὰ τονίσῃ κάπως τὸν ὀρφικὸ καὶ τὸ μυστικὸ χαρακτήρα τοῦ κομματιοῦ τούτου, χαρακτήρα ποὺ ἐπικρατεῖ καὶ σ' ὅλον τὸν «Δεύτερο Φάουστ».

Δὲν ξέρω, δυστυχῶς, γερμανικὰ γιὰ νὰ κρίνω κατὰ πόσον ἡ μετάφραση τοῦ κ. Σταύρου ἀποδίδει τὸ πρωτότυπο. Ἄλλ' ἂν μπορεῖ νὰ κριθῆ μιὰ μετάφραση αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, «ἡ Ἑλένη» τοῦ κ. Σταύρου, φαίνεται καμωμένη μὲ πολλὴ καλαισθησία καὶ μὲ ἀληθινὸ ποιητικὸ αἶσθημα. Ὁ στίχος, ἄνετος καὶ ἀρμονικός, διατηρεῖ καὶ ὅλο τὸ σοβαρὸ καὶ αὐστηρὸ ἐκεῖνο κάλλος, καὶ ὅλη τὴν πυκνότητα, καὶ ὅλο τὸν ὑψηλὸ φιλοσοφικὸ λυρισμὸ ποὺ ἔδωκε ὁ μεγάλος γερμανὸς ποιητὴς στὸ σημαντικώτερο ἔργο του. Ἰδιαίτερα μού ἄρεσε τὸ κομμάτι τοῦ Εὐφορίωνος. Ἔχει μιὰν ἀνάλαφρη χάρη, ἕνα παιχνίδισμα, ἕνα τρικύμισμα ποὺ μᾶς κάνουν νὰ φανταζόμεσθε τί θαῦμα θὰ εἶναι στὸ πρωτότυπο τοῦτο τὸ κομμάτι.

Κ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Μανώλη Ἀλεξίου: «Τοπία δίχως οὐρανόν.»

Ὁμολογῶ ὅτι διάβασα μ' εὐχαρίστηση τὴ νεοεκδομένη συλλογὴ τοῦ κ. Ἀλεξίου. Ὑπάρχουν ἐκεῖ μέσα στίχοι ἀληθινὰ συμπαθητικοί. Ὡ, βέβαια, δὲ λέγω ὅτι τὰ ποιήματά του ἔχουν τίποτε τὸ πολὺ προσωπικόν, ἴσια ἴσια ποὺ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀναγνωρίζει κανεὶς τὴν ἀναπόφευκτη πιά ἐπίδραση τοῦ Καρυωτάκη, καὶ μερικῶν ἄλλων νεωτέρων ποὺ ἡ τεχνοτροπία τους ἔχει μεγάλη πέραση στοὺς κύκλους τῶν ποιητῶν τῶν τελευταίων γενεῶν. Μὰ ὁ τόνος τῶν ποιημάτων τοῦ κ. Ἀλεξίου φανερόναι μιὰ ψυχὴ ἀληθινὰ εὐαίσθητη, καὶ ποὺ θὰ βρεῖ ἀσφαλῶς καὶ κατὰ πῶς βαθὺ νὰ ἐκφράσει, ὅταν λυτρωθεῖ ἀπὸ τὶς ἐπιδράσεις, ἀπὸ τὴ «φιλολογία» καὶ ἀπὸ μερικὰ ἐκφραστικὰ «clichés», ποὺ χρειάζεται καὶ γνώση καὶ ἀληθινὴ διάθεση γιὰ ἀγνή δημιουργία, γιὰ νὰ τὰ σπάσει κανεὶς. Ὡστόσο, καὶ ἀπὸ τώρα ἀκόμα θὰ ἦταν ἄδικο νὰ μὴν ἀναγνωρι-